

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ primâ mensis Aprilis, anno Domini M. DCC. LXXXV.

M. HUGONE GAUTIER, Consiliario Regis Medico, Doctore Medico Præside.

An civium sanitati noceat frequens & inconsulta Medici muneris affectatio?

I.

CUM suprà encomium omne positæ sint artes quæ salutem hominibus afferunt, te absque ullâ laudum præmissione Medicina saluto. Quotidianis etsi superbæ ignorantiæ conviciis lacessita, quotidiana nihilominùs ingratum in vulgus fundis beneficia, Orbis ipsius origini coæva, non est cur impios artis

hesternæ ausus reformides : nunquam enim vano æstuantium fluctuum impetu imis è sedibus eruta fuere saxa, nec unquam coruscantes solis radios humilis vapor obscuravit. Tuâ igitur face illustrati, intimos naturæ recessus quantum fas mortalibus est, audemus perlustrare, eductamque è puteo veritatem populis ostendere. Esto, nova passim spargens documenta, credulitati fucum faciat error; esto, *hominibus bonæ voluntatis* aurum subripiat vis magnetica; cum sit Philosophus vir verè medicus, nihil temerè admittendum putat; inconcussis doctrinæ suæ fundamentis innititur, neque allucinationibus aut præstigiis ab opinione suâ deturbatur.

I I.

QUANTA quanta sit homini cuilibet ingenii acies, non potis est omnia simul scientiarum genera complecti. Longum sane per tempus quiescit natura, cum unum integri seculi spatio terris exhibuit virum, qui vulgarem humanæ perspicacitatis transiliens metam, varias attingat cognitionum species, ad illarumque, ut ita dicam, apicem se se sublimi volatu extollat. Surge igitur, ô quicumque cœlesti flammâ ardentem geris animam, & quò te fata vocant, audacter perge : satis verò sit aliis certis circumcingi limitibus, suisque ritè adimplendis muneribus studere. Hostes patriæ arceat bellator impavidus, milleque inter pericula magnum sui faciat argumentum. Civium jura tueatur judex incorruptus, unâ manu fluentes viduæ lacrymas abstergat, alterâ vero sacrum quassans themidis gladium, sontes deterreat. Undè nam tot in civili rerum ordine subversiones, tot inter homines dissidia, nisi ex eo quod propriæ telluris exarandæ oblitus quisque, alienum in agrum divagetur imprudens. Tandiu orbis universi dominatrix Roma floruisti, quandiu immensi corporis tui membra vices suas felici concordia adimpleverunt, Cartaginiensemque nunquam fregissts superbiam, si tuus Scipio rhetor aut physicus esse voluisset.

I I I.

NON *omnia possumus omnes.* Quis proinde debitum laudis vectigal huic denegare poterit, qui impositum sibi pensum religiosissimè absolvit. verùm eo indefessâ magis operâ prosequendæ sunt scientiæ vel artes, quo propiùs ad humanam accedunt utilitatem. Sed cum de publicâ loquar utilitate, nemo est qui statim ad artem omnium præstantissimam non attendat; nemo qui apertum viro medico curriculum pavido non demetiatur oculo. Quot enim sunt ediscenda, quot detegenda ? quanto pretio nobis arcana sua venditat natura ? tristes inter humani generis reliquias fodiendum nobis

eſt, morſque de vitæ fontibus interroganda. Nunquam fetentis reſpuenda cadaveris ſectio, ſi varios velimus partium ſitus cognoſcere, totiuſque machinæ mirandam compagem indagare. Non aliter enim inquirendum eſt quomodo ſanguis ab arteriis in venas diffundatur, vitamque purpureo cum latice ſingulas ad partes devehat : quomodo elaſticum pulmonis utriuſque parenchyma, aërem accipiat, reddatque viciſſim : quomodo defatigatis membris pretioſam annonam diſtribuens ventriculus, avolans vitæ balſamum continuo poſſit reſarcire. Nec ſatis eſt poſt anatomicos labores, genuinum corporis viventis mechaniſmum callere. Multum adhuc in enodandis morborum cauſis & differentiis, multum in expendendis medicaminum viribus deſudandum eſt. Diù noctuque, contagii periculo, luſtranda noſocomia : explorandum quid eodem in morbo diſcriminis afferant locus, ætas, ſexus, animi pathemata. Dic nunc utrum alienis rebus operam navare queat vir rebus medicis deditus ? Dic utrum ſibilo excipiendi non ſint homines iſti, qui artem noſtram quaſi per otium delibantes, ſe nihil arduum in illa reperire confitentur, atque vulgares hinc & inde formulas ſpargendo, ſe publicæ ſaluti credunt invigilare.

I V.

ERRARE *humanum eſt* : Præſtantiſſimoſque quâlibet in ſcientiâ viros quotidie videmus à recto veritatis tramite deflectere. At varii errores non idem ſecum periculum important. Sic qui redituros certo die planetas computis mendacibus prænuntiat, nullum ſane in diſcrimen phyſicum mundi ordinem adducit : nihilominus enim impoſitis legibus obtemperabunt ſydera, aſſignatoſque à ſupremo numine Orbes implebunt. In arte verò medendi cujus ad arbitrium corporis viventis immutatur œconomia, non impunè quiſquam allucinatur, & grave malum quandoque peperit error vel leviſſimus. Jàm verò, ſi ſæpius ægrotantis ad lectum illos ancipites fluctuanteſque videas, quos parta laboribus fama, meritò ſuprà metum extolleret ; quid de ſecurâ quorumdam putabis ignorantiâ, qui nullâ rerum difficultate territi, certam malis quibuſcumque medelam pollicentur ? Hos fugite, ô cives : morbis enim omnibus ſunt vobis funeſtiores. Alii etiam, artem ſublimem uniuſcujuſque intellectui accommodantes ſuum ſibi quiſque medicum, eſſe clamitant. paſſim creduntur : nec mora, nec requies ; avidâ quiſque manu codices medicos arripit ; quid indè ? Luctuoſiſſimâ variorum morborum imagine perlegendo concutitur, neque raro evenit ut in ipſa incommoda quæ tentat effugere, præconcepto terrore propellatur. Si doleat huic caput, illico peccantis humoris ſtaſi comprimi cerebrum putat. Si levi quatiatur tuſſi pectus, inſtantem peripneumoniam aut pleuritidem pertimeſcit. Si ſolitò difficilius

alimenta concoquat piger ventriculus, se mox febre putridâ corripiendum luget. Diris tunc mens vexata cogitationibus, nihil nisi triste somniat, corpusque quod movet excruciando, satis comprobat physica sæpius mala, ab imaginatione læsâ profluere.

V.

AT, inquies, ubique morbus, non ubique Medicus adest. Deficientibus igitur doctorum virorum consiliis, illorum scripta saltem fas sit interrogare. Peribit ne gens pauperum humili sub tugurio procul ab urbibus latitans, ideo quod inter se non habeat artis magistros? Nonne remotis in pagis, ubi plerumque medicantis provinciam suscipit circumvolitans tonsor, Parochum potius decet *doctum cum libro* fieri, ægrisque pharmaca, pro suâ prudentiâ, distribuere? Vituperanda ne ruris incola mulier, quæ serotinas ætatis suæ horas bonis dicans operibus, *unguenta balsamataque* conficit, quibus calamitosæ plebis vulnera obliniat?..... Maximâ sane tecum veneratione illorum pietatem prosequor, qui miserorum ærumnis condolentes, mala quæ vident conantur levare; propius enim ad supremum accedit numen qui sui similibus prodest. Sed necesse quandoque est scientiâ beneficentiam dirigi. Quî, quæso, poterit quivis, in Medicinâ admodum rudis, varias morborum species dignoscere, congruamque symptomatibus medelam inferre? Atque si intempestivâ curandi methodo levissimum semper exasperetur malum, tutius est nihil agere quam male agere.

Ergò civium sanitati nocet frequens & inconsultat Medici muneris affectatio.

Proponebat Parisiis, FRANCISCUS HENRICUS THEODORUS COZETTE, Parisinus, Saluberimæ Facultatisr Parisiensis Baccalaureus, Theseos Author.

A. R. S. H. 1786.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1785.